

ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ
(Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation-BIMSTEC)

สมาชิก บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เมียนมา เนปาล ศรีลังกา และไทย

การก่อตั้ง ไทยริเริ่มก่อตั้ง BIMSTEC ขึ้นเมื่อปี 2540 ภายใต้ชื่อ Bangladesh-India-Sri Lanka-Thailand Economic Cooperation (BIST-EC) แต่ในระยะต่อมาปรับเปลี่ยนเป็น Bangladesh-India-Myanmar-Sri Lanka-Thailand Economic Cooperation (BIMST-EC) ในปีเดียวกัน โดยเป็นผลจากการรับเมียนมาเข้าเป็นสมาชิกใหม่ ตามมติที่ประชุมระดับรัฐมนตรีสมัยพิเศษ ที่กรุงเทพฯ และต่อมาปรับเปลี่ยนเป็น Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation เมื่อ 31 ก.ค.2547 โดยใช้อักษรย่อ BIMSTEC เช่นเดิม ซึ่งเป็นผลจากการประชุมสุดยอดครั้งแรกที่ไทย ทั้งนี้ ในปี 2546 BIMSTEC ได้รับภูฏานกับเนปาล เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม รวมเป็น 7 ประเทศรอบอ่าวเบงกอล ได้แก่ บังกลาเทศ ศรีลังกา อินเดีย ไทย เมียนมา เนปาล และภูฏาน ปัจจุบัน มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ธากา บังกลาเทศ

BIMSTEC ประกอบด้วยความร่วมมือหลากหลายสาขา จากเดิม 6 สาขา ปัจจุบันขยายเป็น 14 สาขา มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่

1. สาขาการค้าและการลงทุน (บังกลาเทศเป็นประเทศนำ)
2. สาขาการคมนาคมและการสื่อสาร (อินเดียเป็นประเทศนำ)
3. สาขาพลังงาน (เมียนมาเป็นประเทศนำ)
4. สาขาการท่องเที่ยว (อินเดียเป็นประเทศนำ)
5. สาขาเทคโนโลยี (ศรีลังกาเป็นประเทศนำ)
6. สาขาประมง (ไทยเป็นประเทศนำ)
7. สาขาเกษตร (เมียนมาเป็นประเทศนำ)
8. สาขาสาธารณสุข (ไทยเป็นประเทศนำ)
9. สาขาการลดความยากจน (เนปาลเป็นประเทศนำ)
10. สาขาการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (อินเดียเป็นประเทศนำ)
11. สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ (อินเดียเป็นประเทศนำ)
12. สาขาวัฒนธรรม (ภูฏานเป็นประเทศนำ)

13. สาขาปฏิสัมพันธ์ในระดับประชาชน (ไทยเป็นประเทศนำ)
14. สาขาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (บังกลาเทศเป็นประเทศนำ)

การดำรงตำแหน่งประธาน

- หมุนเวียนเรียงตามตัวอักษร โดยเริ่มจากบังกลาเทศ (ปี 2540-2542) อินเดีย (ปี 2543) เมียนมา (ปี 2544-2545) ศรีลังกา (ปี 2545-2546) ไทย (ปี 2547-2548) บังกลาเทศ (ปี 2548-2549) ปัจจุบัน ศรีลังกาดำรงตำแหน่งประธาน BIMSTEC ตั้งแต่ ก.ย.2561

การประชุมที่สำคัญในปี 2562-2563

- The First Meeting of the BIMSTEC Permanent Working Committee (BPWC) (ม.ค.2562)
- The 19th Meeting of the BIMSTEC Working Group on Rules of Origin (ม.ค.2562)
- Second Meeting of the BIMSTEC Task Force on Traditional Medicine (ม.ค.2562)
- The Third Meeting of the BIMSTEC National Security Chiefs (มี.ค.2562)
- First Expert Group Meeting on Energy (มี.ค.2562)
- Seventh Meeting of the BIMSTEC Expert Group on Agricultural Cooperation (เม.ย.2562)
- Fourth Meeting of the BIMSTEC Network of National Centres on Coordination in Traditional Medicine (มิ.ย.2562)
- The First BIMSTEC Ministerial Meeting on Agriculture (ก.ค.2562)
- Second Meeting of the BIMSTEC Track 1.5 Security Dialogue Forum (ก.ค.2562)
- Eleventh Meeting of the BIMSTEC Sub - Group on Anti - Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (ก.ย.2562)
- Seminar on Tourism Connectivity in BIMSTEC Region (ก.ย.2562)
- Second Meeting of the BIMSTEC Working Group on Trade Facilitation (ก.ย.2562)
- Second Meeting of the BIMSTEC Permanent Working Committee (ต.ค.2562)
- The Third Meeting of the BIMSTEC Permanent Working Committee (BPWC) (มี.ค.2563)

- The 20th Session of the BIMSTEC Senior Officials' Meeting (SOM) (มี.ค.2563)
- The Fourth Meeting of the BIMSTEC Permanent Working Committee (BPWC) (ส.ค.2563)
- The 21st Session of the BIMSTEC Senior Officials' Meeting (SOM) (ก.ย.2563)

สถานการณ์สำคัญเกี่ยวกับ BIMSTEC

ในห้วงปี 2563 สมาชิก BIMSTEC ขยายความร่วมมือระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง แม้จะเผชิญกับวิกฤตโรค COVID-19 โดยปลัดกระทรวงการต่างประเทศของสมาชิก BIMSTEC เข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส BIMSTEC Senior Officials' Meeting (SOM) ครั้งที่ 20 ที่กรุงโคลัมโบ ศรีลังกา เมื่อ 3 มี.ค.2563 โดยที่ประชุมเห็นชอบปรับสาขาความร่วมมือจาก 14 สาขา เป็น 7 สาขา ซึ่งแต่ละสาขาจะมีประเด็นนำคือ 1) เมียนมานำการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร 2) ไทยนำความเชื่อมโยง 3) บังกลาเทศนำการค้าการลงทุน และการพัฒนา 4) ศรีลังกานำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 5) อินเดียนำความมั่นคงและพลังงาน 6) ภูฏานนำสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ 7) เนปาลนำความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขข้อความในร่างกฎบัตร BIMSTEC และได้มีมติให้จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินเพื่อหารือกรอบการดำเนินการและรายละเอียดในการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา BIMSTEC Development Fund (BDF)

ส่วนในช่วงวิกฤตโรค COVID-19 ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส BIMSTEC Senior Officials' Meeting (SOM) ครั้งที่ 21 ที่กรุงโคลัมโบ ศรีลังกา เมื่อ 2 ก.ย.2563 ประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งก่อนเริ่มการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันสงบนิ่ง 1 นาที เพื่อไว้อาลัยแก่นาย Pranab Mukherjee อดีตประธานาธิบดีอินเดีย ซึ่งถึงแก่อสัญกรรมเมื่อ 31 ส.ค.2563 หลังจากนั้นที่ประชุมมีมติเห็นชอบบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่าง BIMSTEC กับธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อผลักดันความร่วมมือด้านการสนับสนุนโครงการในภูมิภาคให้มากขึ้น ทั้งนี้ ศรีลังกา ประธาน BIMSTEC แสดงความพร้อมจัดการประชุม BIMSTEC Summit ครั้งที่ 5 และการประชุมระดับรัฐมนตรี BIMSTEC Ministerial Meeting ครั้งที่ 17 ใน ม.ค.2564 โดยการประชุม BIMSTEC Summit ครั้งที่ 5 ที่จะเกิดขึ้นนี้ นับเป็นการส่งมอบหน้าที่ประธาน BIMSTEC ให้ไทย รวมถึงส่งมอบหน้าที่เลขาธิการให้นาย Tenzin Lekphell จากภูฏานอย่างเป็นทางการ
